

C'est l'homme qui choisit sa destinée, en fonction de ce que Dieu lui a offert pour vivre.

La crainte de Dieu

La liberté de l'homme

La crainte de Dieu n'est pas la peur du Ciel, mais l'expression même de la foi juive: accomplir la volonté divine avec amour.

Ici Rabbi Hanina pose que si la vie physique et économique ne dépend pas du choix de l'homme, le choix du bien et du mal dépend pleinement de sa volonté.

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף לג עמוד ב

אמר רבי חנינא: הכל בידי שמים - חוץ מיראת שמים, שנאמר (דברים י'): ועתה ישראל מה ה' אלהיך שואל מעמך כי אם ליראה.

רש"י

הכל בידי שמים - כל הבא על האדם ביד הקדוש ברוך הוא; כגון ארוך, קצר, עני, עשיר, חכם, שוטה, לבן, שחור, הכל בידי שמים הוא, אבל צדיק ורשע אינו בא על ידי שמים, את זו מסר בידו של אדם, ונתן לפניו שתי דרכים, והוא יבחר לו יראת שמים.

Talmud de Babylone traité Béra'hot page 33 b

Rabbi Hanina dit: tout est entre les mains du Ciel, sauf la crainte du Ciel, comme il est dit (Dt 10) : "et maintenant Israël, qu'est-ce que l'Eternel ton Dieu demande de Toi si ce n'est de le craindre".

Rachi (1040 – 1105)

Tout est entre les mains du Ciel: tout ce qui arrive à l'homme procède du Saint, béni soit-Il, par exemple grand ou petit, pauvre ou riche, sage ou sot, blanc ou noir, tout ceci procède du Ciel; mais être juste ou méchant ne dépend pas du ciel, ce choix est laissé à l'homme. Il a placé devant lui deux voies, à lui de choisir la crainte du Ciel.